



GJEOGRAFI

KONTROLLIMI EKSTERN I DIJES SË NXËNËSVE
NË FUND TË CIKLIT TË TRETË TË SHKOLLËS FILLORE

UDHËZIM

Testi nga gjeografia zgjat **70 minuta**.

Numri maksimal i pikëve është **100**. Detyra e cila nuk është zgjidhur saktë **nuk sjell** pikë negative.

Në provim nuk lejohet:

- prezantimi i rrejshëm,
- shikimi i detyrave të provimit para se të jap leje mësimdhënësi kujdestar,
- pengimi i nxënësve tjerë,
- përdorimi i mjeteve të palejuara,
- futja e ushqimit në provim (lejohet vetëm uji),
- mosrespektimi i shenjës për përfundimin e provimit.

Mjetet e lejuara janë: lapsi i thjeshtë dhe goma, lapsi kimik dhe korrektori.
Punimi i nxënësit duhet të shkruhet me laps kimik.

SHIFRA E NXËNËSIT

1. Planeti Tokë për nga madhësia në sistemin Diellor është _____.

Gjysmë boshti i tij është _____, ndërsa perimetri _____.

3 pikë

2. Me shkronja (A, B, C, D) renditi për nga shpejtësia e rotacionit pikat në sipërfaqen e Tokës (A është shpejtësia më e madhe):

___45o10' gjer. gj. v. ___05o10' gjer. gj. v. ___25o10' gjer. gj. v. ___85o10' gjer. gj. v.

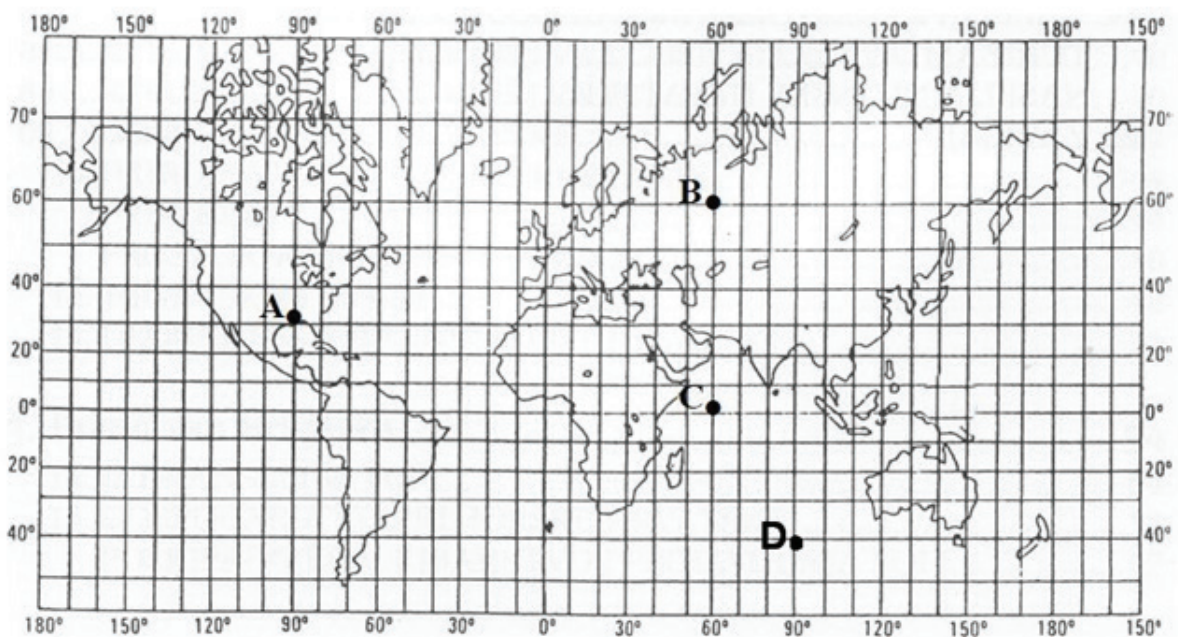
4 pikë

3. Në hartën topografike me izohipsa shprehen:
(Rretho shkronjën para përgjigjes së saktë.)

a) objektet b) vendbanimet c) rrugët d) relievi

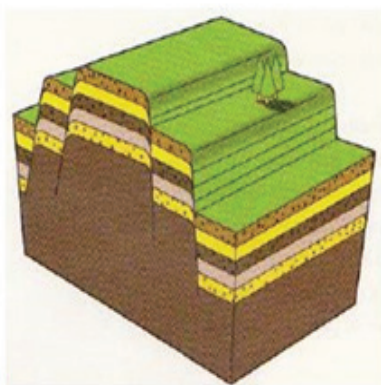
1 pikë

4. Me ndihmën e shtojcës grafike përcakto pozitën e pikave të dhëna (gjerësinë dhe gjatësinë gjeografike të tyre).

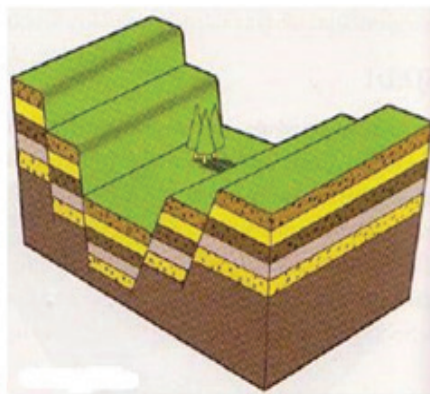


4 pikë

5. Në vijat nën shtojcë shkruaj emërtimin e shkarjes (çarjes).



1)



2)

2 pikë

6. Në shpërbërjen e shkëmbinjve në shkretëtira ndikon:
(Rretho numrat para dy përgjigjeve të sakta.)

- 1) Uji rrjedhës
- 2) Rrënjët e bimëve
- 3) Era
- 4) Dallimet e temperaturave
- 5) Punimi intensiv i tokave

2 pikë

7. Lidhe formën erosive me llojin e erozionit. Pranë llojit të erozionit shëno numrin e formës erosive të cilës i takon. (Vërejte: në kolonën e djathtë një term është i tepërt.)

- | | |
|-------------|---------------------------|
| 1. Tombola | A. Erozioni karstik ___ |
| 2. Vorbulla | B. Erozioni lumor ___ |
| 3. Gryka | C. Erozioni eolik ___ |
| 4. Morena | D. Abrazoni ___ |
| | E. Erozioni i akullit ___ |

4 pikë

8. Pse bora është dukuri e rastësishme në malet e larta në krahinat tropike:
(Rretho shkronjën para përgjigjes së saktë.)

- a) më ftohtë është në anët me hije
- b) me rritjen e lartësisë, zvogëlohet temperatura e ajrit
- c) sezoni dimëror zgjat 6 muaj

1 pikë

9. Shkenca e cila merret me studimin e liqeneve quhet _____.

1 pikë

10. Lidhi termet: (Vërejtje: një term në kolonën e djathtë është i tepërt.)

- 1. cunami
 - 2. estuaret
 - 3. rrymat e detit
 - 4. ngushticat
- A. gjiret e thella dhe të gjata të krijuara në luginat e akullit
 - B. gjiret hinkore në grykëderdhjen e disa lumenjve
 - C. kalimet të cilat lidhin detet dhe oqeanet
 - D. lumenjtë pa brigje
 - E. vala (dallga) e shkaktuar nga tërmeti ose aktivitetet vullkanike

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____

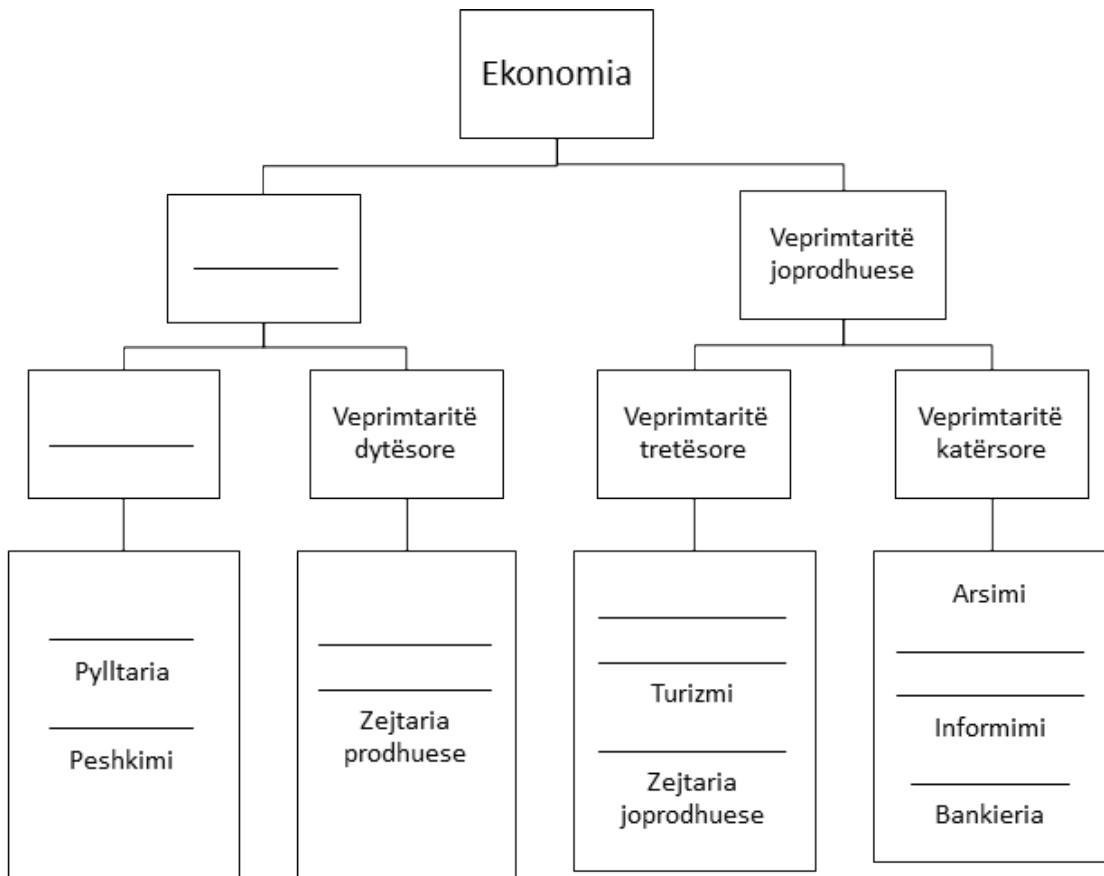
4 pikë

11. Në tabelë janë dhënë vlerat e natalitetit dhe mortalitetit për 3 shtete evropiane. Llogarit shtimin natyrorë për çdo njërin shtet dhe shëno në vendet boshe të tabelës.

Shteti	<i>Maqedonia Veriore</i>	<i>Suedia</i>	<i>Bullgaria</i>
Nataliteti	12,0‰	10,4‰	9,7‰
Mortaliteti	8,7‰	10,4‰	14,3‰
Shtimi natyrorë			

3 pikë

12. Në skemën e dhënë të ndarjes së ekonomisë shëno mbi vija sektorët të cilët mungojnë.



12 pikë

13. Krahas popujve të dhënë, shëno numrin gjegjës të grupit të gjuhës të cilit i përketin:
(Vërejtje: një term në kolonën e djathtë është i tepërt.)

Hungarezët _____

Islandezët _____

Rumunët _____

Ukrainasit _____

1) Kelt

2) Roman

3) Sllav

4) German

5) Ungro-finlandez

4 pikë

14. Lidhi tiparet me kontinentet e tyre:
(Vërejtje: një term në kolonën e djathtë është i tepërt.)

- | | |
|--------------------------------|--------------|
| 1. Kontinenti i strajcorëve | A. Afrika |
| 2. Kontinenti më i madh | B. Amerika |
| 3. Kryesisht ultësinor | C. Australia |
| 4. Me shkretëtirën më të madhe | D. Azia |
| | E. Evropa |

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 pikë

15. Në hartën mece të Francës shëno me numra këta lumenj:

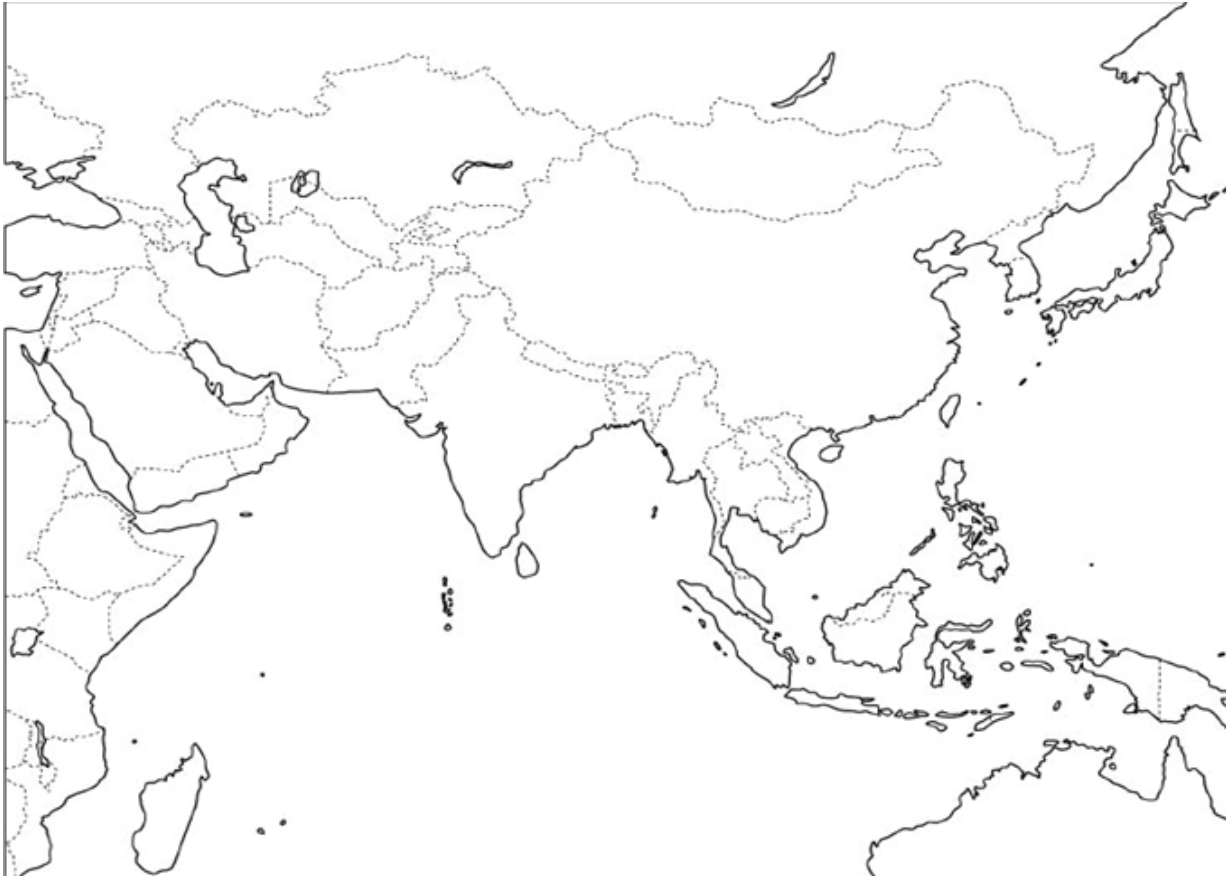
- 1) Sena
- 2) Rona
- 3) Garona
- 4) Loara



4 pikë

16. Në hartën memece të Azisë shëno me numra këto terme:

- 1) Mongolia
- 2) Tibeti
- 3) Lugina e Tigris dhe Eufratit
- 4) Deti i Verdhë
- 5) Ishulli Sumtra
- 6) Avganistani



6 pikë

17. Cilat erëra janë me rëndësi të veçantë për bujqësinë e Indisë?
(Rretho shkronjën para përgjigjes së saktë.)

- A. Perëndimore
- B. Orkanet
- C. Pasatet
- D. Monsunet

1 pikë

18. Cilat male gjenden në lindje të SHBA-ve?

- A. Malet shkëmbore
- B. Kordileret
- C. Andet
- D. Malet Apalache

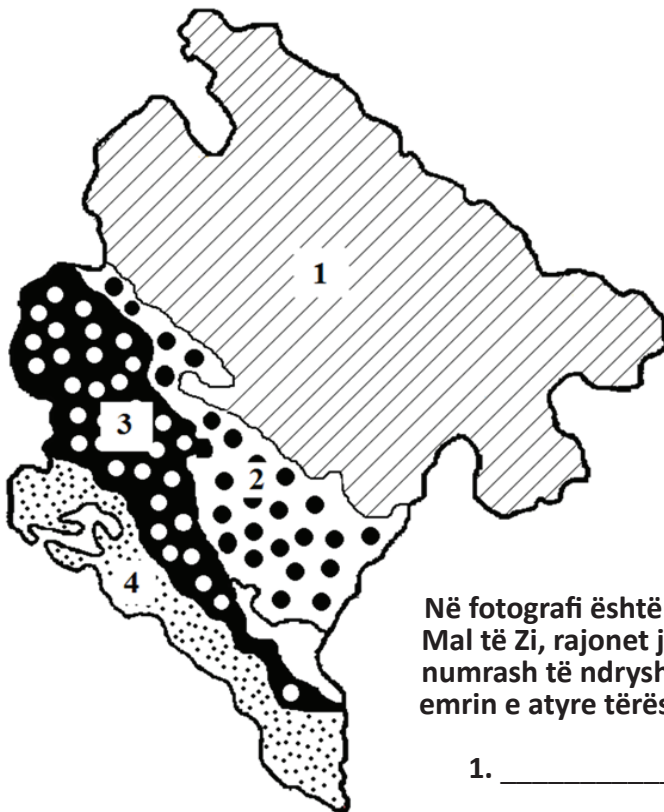
1 pikë

19. Përcaktoju ndaj konstatimeve të radhës:

- | | | |
|---|---|---|
| 1. Kontinenti i Afrikës kryesisht është i ndërtuar nga shkëmbinjtë e rinj. | S | P |
| 2. Afrika e Lartë përfshinë pjesën lindore dhe jugore të kontinentit. | S | P |
| 3. Lumenjtë e Afrikës u takojnë pellgjeve të Oqeanit Atlantik dhe të Qetë. | S | P |
| 4. Xhunglat janë pyje vështirë të kalueshme të cilat rriten në brezin ekuatorial. | S | P |

4 pikë

20. Në bazë të hartës mecece përgjigju:



Në fotografi është paraqitur harta e tërësive relievore në Mal të Zi, rajonet janë shënuar me bazament dhe shenja numrash të ndryshme, pranë numrave të shënuar shkruaj emrin e atyre tërësive relievore?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 pikë

21. Cilat katër fusha karstike ndodhen në territorin e tërësisë relievore të rrafshit të karstit të thellë?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 pikë

22. Katër tipat kryesorë të klimës në Mal të Zi janë:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 pikë

23. Vendi me sasi më të madhe të reshjeve në Mal të Zi dhe Evropë është:

_____, derisa qyteti me sasinë më të madhe të reshjeve në Mal të Zi është _____.

2 pikë

24. Mbi vijë para emërtimit të liqenit shënoni numrin i cili i përgjigjet për nga mënyra e krijimit të liqenit.

(Vërejtje: në kolonën e djathtë gjendet një term i tepërt.)

- 1) Tektonik _____ i Pivës
- 2) Karstik _____ i Shasit
- 3) Akullnajor _____ i Shkodrës
- 4) Artificial _____ i Plavës
- 5) Eolik _____

4 pikë

25. Përcaktoju ndaj hartës mece:

1. Krahina e zezë në hartë e shënuar me shkronjën – B, shpreh liqenet artificiale të cilat shërbejnë për prodhimin e energjisë. Nën 1) shënoni në territorin e të cilës komunë gjenden këto liqene, ndërsa nën 2) shënoni emërtimin e hidrocentralit i cili e merr ujin nga këto liqene.

1) _____
2) _____

2. Kjo është xeherorja “Gradir Montenegro” dikur quhej “Shupla Stiena”, cilat dy metale nxirren nga kjo xeherore?

a) _____ b) _____

2 pikë

3. Nën 1) shëno emërtimin e këtij lumi, nën 2) shëno emërtimin e pellgut të cilit i takon, ndërsa nën 3) shëno emrin e liqenit nga i cili buron?

1. _____
2. _____
3. _____

3 pikë

4. Krahina në hartë e cila është e shënuar me pika dhe e shënuar me shkronjën A, shpreh një nga parqet kombëtare në Mal të Zi, nën 1) shëno emërtimin e atij parku kombëtar, ndërsa nën vijat e shënuara shëno emrin e komunave të cilave u takon ai park kombëtar?

1) _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

6 pikë

5. Nën 1) shëno emërtimin e këtij liqeni, 2) shëno çfarë liqeni është ai për nga mënyra e krijimit?

1) _____
2) _____

2 pikë

6. Vijat e ndërprera të shënuara me numri 1 dhe 2 paraqesin malet në pjesën bregdetare të Malit të Zi, shëno emërtimin e atyre maleve nën numrin me të cilin janë shënuar.

1) _____
2) _____

2 pikë

17 pikë

E PLOTËSON KOMISIONI PËR VLERËSIM

Numri i përgjithshëm i pikëve të fituara në test: _____

Nota: _____

KOMISIONI:

VLERËSUESI KRYESOR: _____

Data _____ 2020